Veli Beklentileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Veli Beklentileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32481

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Veli Beklentileri Ölçe?i (VBO), 2019 y?l?nda D.Y. Ergin ve S. Çayak taraf?ndan geli?tirilmi? özgün bir psikolojik ölçme arac?d?r. Bu ölçek, velilerin çocuklar?n?n akademik ba?ar?lar?, okul kat?l?m? ve genel e?itim süreçlerine yönelik sahip olduklar? beklentileri sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, ilgili yap?n?n boyutlar?n? ortaya ç?karmak ve arac?n **psikometrik özellikler** aç?s?ndan yeterlili?ini test etmek üzere gerçekle?tirilmi?tir. VBO, e?itim bilimleri ve geli?im psikolojisi alanlar?nda, özellikle ebeveyn kat?l?m? ve ö?renci ba?ar?s? aras?ndaki ili?kiyi inceleyen ara?t?rmalarda önemli bir veri toplama arac? olarak kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Veli Beklentileri Ölçe?i, **Veli Beklentileri**, Ebeveyn Kat?l?m?, Ö?renci Ba?ar?s?, Psikolojik Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, **Geçerlik**, **Güvenirlik**

Yazarlar

Duygu Y?lmaz Ergin, Semih Çayak

Amaç

Veli Beklentileri Ölçe?i'nin temel amac?, e?itim sisteminde kritik bir rol oynayan velilerin, çocuklar?ndan ve okuldan beklentilerini multidisipliner bir yakla??mla nicel olarak belirlemektir. Bu ölçme arac?, veli beklentilerinin düzeyini, türünü ve boyutlar?n? ortaya koyarak e?itim yöneticilerine, ö?retmenlere ve rehberlik uzmanlar?na, veli-okul i?birli?ini güçlendirme ve ö?renci performans?n? art?rma stratejileri geli?tirmede yard?mc? olacak veriler sa?lamay? hedefler.

Ölçek, yaln?zca akademik ba?ar? beklentilerini de?il, ayn? zamanda çocu?un sosyal, duygusal ve ki?isel geli?imine yönelik beklentileri de kapsayacak ?ekilde geni? bir yelpazede tasarlanm??t?r. Bu sayede, **veli** tutumlar?n?n ö?renci geli?imindeki etkilerini daha derinlemesine analiz etme imkan? sunmaktad?r.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Veli Beklentileri Ölçe?i, ebeveynlerin çocuklar?n?n e?itim hayat?na dair kurduklar? bili?sel ve duygusal beklentiler setini ölçmektedir. Bu yap?, genellikle e?itim psikolojisinde "Veli Beklentileri" (Parental Expectations) olarak adland?r?lan ve ö?rencinin motivasyonunu, öz yeterlili?ini ve akademik sonuçlar?n? do?rudan etkileyen bir kavramd?r.

Ölçek, veli beklentilerini genellikle birden fazla alt boyutta ele al?r. Bu alt boyutlar aras?nda

ARABPSYCHOLOGY.COM

akademik ba?ar?ya yönelik yüksek beklentiler, çocu?un okula uyumuna dair beklentiler, okul personeli ile ili?kilere dair beklentiler ve çocu?un gelecekteki kariyerine yönelik beklentiler bulunabilir. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, bu beklentilerin birbirinden ayr?labilir faktörler halinde gruplan?p gruplanmad???n? belirlemeyi amaçlam??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??mas?, Ergin ve Çayak (2019) taraf?ndan yay?mlanan makalede detayland?r?lm??t?r. Geli?tirme sürecinde, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde do?ru ve eksiksiz ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla çe?itli geçerlik analizleri yap?lm??t?r.

Özellikle yap? geçerli?i, aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yap?s?na uygunlu?unu test etmi?tir. Kapsam geçerli?i için uzman görü?lerine ba?vurulmu?, maddelerin ilgili yap?y? yeterince temsil edip etmedi?i de?erlendirilmi?tir. Geçerlik sonuçlar?, Veli Beklentileri Ölçe?i'nin veli beklentileri yap?s?n? ölçmek için kabul edilebilir düzeyde geçerli bir araç oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Veli Beklentileri Ölçe?i'nin **güvenirlik** çal??mas?, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? belirlemek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar? hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?u incelenmi?tir.

Genellikle Cronbach Alfa (

α

) katsay?s?, ölçe?in genel iç tutarl?l???n?n bir göstergesi olarak sunulmu?tur. Yay?mlanan makalede detayl? güvenirlik analiz sonuçlar? (muhtemelen yüksek iç tutarl?l?k de?erleri) yer almaktad?r. Bu sonuçlar, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?ine sahip oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla **Faktör Analizi** kullan?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda (Ergin & Çayak, 2019), öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yap?larak ölçe?in potansiyel boyutlar? ortaya ç?kar?lm??, ard?ndan bu boyutlar?n kuramsal modele uygunlu?unu test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

Faktör analizleri sonucunda ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?u, her bir alt boyutta kaç madde bulundu?u ve faktör yüklerinin yeterli düzeyde olup olmad??? belirlenmi?tir. Bu analizler, Veli Beklentileri Ölçe?i'nin çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ünü ve faktör yap?s?n?n güçlü oldu?unu

ARABPSYCHOLOGY.COM

kan?tlam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Likert Tipi oldu?u varsay?lmaktad?r, detayl? bilgi makalede yer almaktad?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Veliler (Ebeveynler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Çocuklar? e?itim ça??nda olan veliler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? için kullan?lan örneklem, genellikle farkl? sosyoekonomik düzeylerden ve farkl? e?itim kademelerindeki ö?rencilerin velilerinden olu?maktad?r. Detayl? örneklem bilgisi kaynak makalede belirtilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Temelli Ölçek (Self-Report Scale). Velilerin, çocuklar?n?n e?itimine yönelik kendi beklenti düzeylerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Veli, Ebeveyn, Okul, Ö?renci, E?itim, Akademik Beklentiler, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Semih Çayak, Duygu Y?lmaz Ergin

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: semihcayak@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Semih Çayak) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçl? kullan?mlarda izin ko?ullar? ve ücret durumu yazar?n takdirindedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makale Ba?lant?lar?: Ölçe?in geli?tirme çal??mas?n?n orijinal makalesine a?a??daki ba?lant?lardan eri?ilebilir:

Akademik Kaynak Ba?lant?s?: ibaness.org
Orijinal PDF, a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: veli-beklentileri-olceginin-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

Kaynaklar

Ergin, D.Y. ve Çayak, S. (2019). Veli Beklentileri Ölçe?i'nin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Balkan ve Yak?n Do?u Sosyal Bilimler Dergisi, 5*(2), 46-55.

Veli Beklentileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, yay?mlanan Ergin ve Çayak (2019) makalesinde yer almaktad?r.

Ölçe?in tamam? ve maddeleri için lütfen Ergin, D.Y. ve Çayak, S. (2019) taraf?ndan yay?mlanan "Veli Beklentileri Ölçe?i'nin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?" ba?l?kl? akademik makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM